

Rola ogrzewania LPG w transformacji energetycznej i w walce z niską emisją

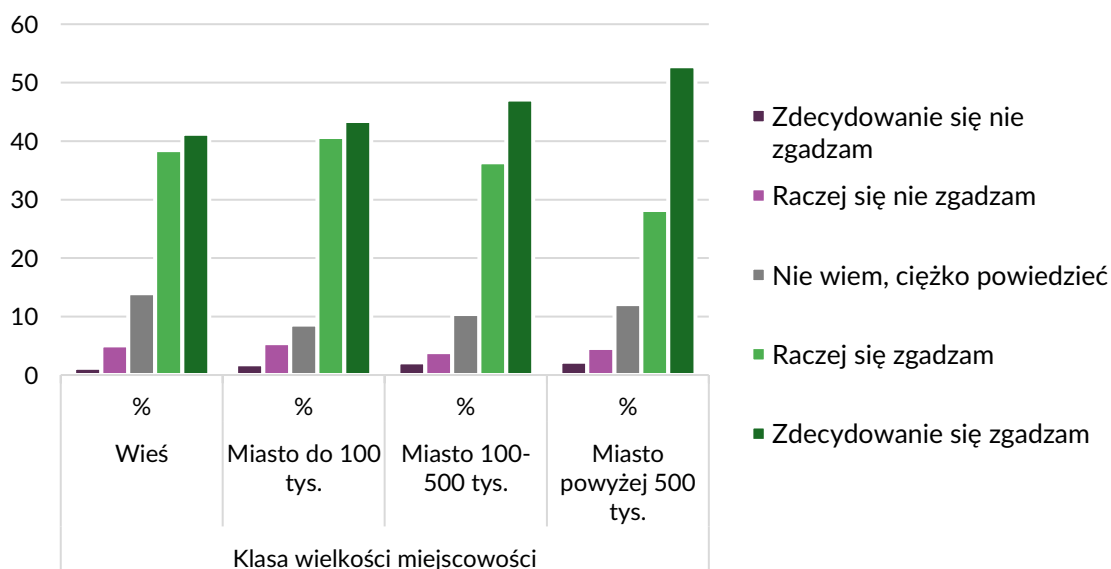
Wycofanie wsparcia dla kotłów gazowych z programu Czyste Powietrze było ciosem dla walki ze smogiem w Polsce.

Pomimo usunięcia dofinansowania dla kotłów gazowych z programu Czyste Powietrze, liczba przydomowych zbiorników LPG rośnie w tempie 10% rocznie. Według danych Urzędu Dozoru Technicznego liczba takich zbiorników w 2025 r. sięgnęła 172 tys. Segment ogrzewania komunalnego na terenach wiejskich i pozbawionych dostępu do sieci gazowniczej jest kluczowy w walce o czyste powietrze, bo Polska jest ostatnim krajem Unii Europejskiej z tak wysokim, blisko 20-proc. udziałem węgla w zużyciu energii przez gospodarstwa domowe i 2 mln „kopciuchów”.

Smog należy do najważniejszych problemów cywilizacyjnych, z jakimi zmagają się obecnie Polska. Według Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, corocznie przyczynia się on do śmierci ok. 40 tys. Polaków i w szczególnie zanieczyszczonych miejscowościach może skracać życie nawet o 3,5 roku.

Zgodnie z wynikami realizowanego przez pracownię SW Research badania Ekobarometr z 2025 r., **82% Polaków** uznaje smog za poważne zagrożenie dla zdrowia.

Smog jest poważnym zagrożeniem dla zdrowia ludzi (%)

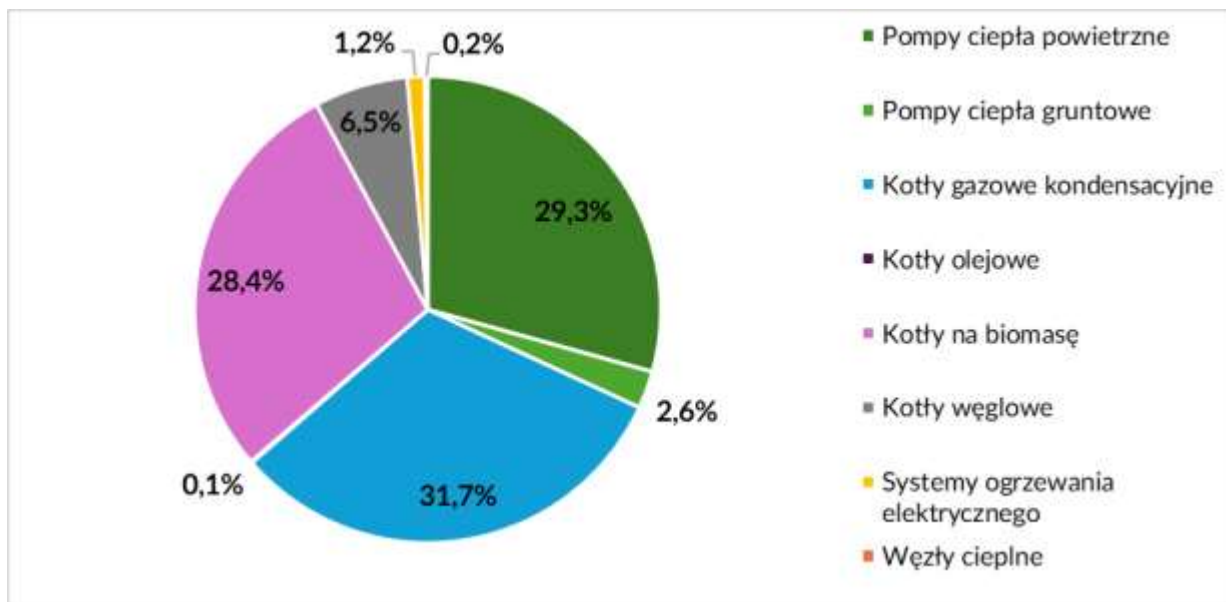

Smog powodowany jest przede wszystkim przez tzw. „kopciuchy”, starego typu piece wykorzystujące paliwa stałe. Zgodnie z danymi z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków z maja 2026 r., w **6,3 mln budynków pozostało nadal 2 mln tzw. „kopciuchów”** – pozaklasowych źródeł ogrzewania na paliwa stałe, niespełniających żadnych norm efektywności energetycznej.

- Od momentu uruchomienia programu „Czyste Powietrze” gaz płynny oraz gaz ziemny stały się ważnym sojusznikiem polityki rządowej w walce o poprawę jakości powietrza. – mówi **Bartosz Kwiatkowski**, dyrektor generalny POGP - *Niezależnie od pojawiającej się krytyki*

tego programu, warto odnotować jego sukcesy: w okresie od września 2018 r. do grudnia 2025 r. sfinansowano wymianę ok. 895 tys. urządzeń grzewczych, znacząco przyczyniając się do redukcji emisji zanieczyszczeń. Ponad 280 tys. z zainstalowanych urządzeń stanowiły nowoczesne kotły gazowe, w tym kotły na LPG.

Urządzenia grzewcze sfinansowane z Programu Czyste Powietrze (2018-2025)

Początkowo (2018–2022) kotły gazowe kondensacyjne odpowiadały za ok. 40% wszystkich wniosków, przy udziałach powietrznych pomp ciepła i kotłów na biomasę na poziomie odpowiednio 20% i 15%. W marcu 2025 r. wznowiono nabór wniosków do programu Czyste Powietrze na nowych zasadach, w których zabrakło dofinansowania na wymianę tzw. „kopciuchów” na kotły gazowe. **Po wznowieniu programu kotły na biomasę (głównie na pellet i drewno) osiągnęły pod koniec 2025 r. udział przekraczający 70% wniosków o dofinansowanie.**

Wyłączenie kotłów gazowych z programu Czyste Powietrze było zresztą dużym rozczarowaniem dla Polaków. 51,5% respondentów uważa, że kotły gazowe powinny być nadal dofinansowywane ze środków publicznych – na wsiach takich wskazań jest jeszcze więcej. 52,7% Polaków ocenia, że wymiana kotłów węglowych na kotły zasilane gazem LPG przyczynia się do poprawy jakości powietrza i ograniczenia smogu – i ten odsetek wzrósł w 2025 r. wobec badania z roku poprzedniego.

Kotły gazowe stanowią dziś największy odsetek spośród zainstalowanych w Polsce źródeł ciepła (5 mln, 28% wszystkich). Do dziś w wielu województwach, zwłaszcza słabiej zurbanizowanych, dominują urządzenia grzewcze na paliwa stałe – w kujawsko-pomorskim, lubelskim, podlaskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim. To właśnie te regiony stanowią największe wyzwanie transformacji ciepłownictwa, zwłaszcza, gdy nowe regulacje promują ogrzewanie kotłami biomasowymi.

- Warto przypomnieć, że w przypadku kotłów gazowych, emisje pyłów są ok. 22 razy mniejsze niż przy spalaniu peletu i aż 50 razy mniejsze niż przy spalaniu węgla. – dodaje **Bartosz Kwiatkowski**

- W przypadku rakotwórczego benzo(a)pirenu, jego emisja ze spalania gazu jest 325 razy mniejsza, niż w przypadku peletu i 1000 razy mniejsza niż w przypadku węgla. Jeden dom ogrzewany węglem zanieczyszcza powietrze bardziej niż cała ulica ogrzewana gazem.

Co ciekawe, w świetle prawa europejskiego kotły na biomasę traktowane są jako nieemitujące gazów cieplarnianych, choć zarazem generują znacząco wyższe emisje szkodliwych dla zdrowia człowieka związków w postaci pyłów PM, benzo(a)pirenu, tlenku siarki (SO_x) czy tlenku azotu (NO_x) niż ma to miejsce w przypadku kotłów gazowych.

Wskaźniki zanieczyszczeń emitowanych przy spalaniu paliw w kotłach opałowych według wartości energetycznej (g/GJ)

Zanieczyszczenia	Kotły gazowe	Kotły węglowe w ekoprojekcie	Kotły biomasowe w ekoprojekcie
Pył PM _{2,5}	0,5	25	11
CO ₂	57 650	104 526	124 654
Czad	30	515	375
Tlenki azotu	40	185	83
Benzo(a)piren	8×10^{-7}	$8,5 \times 10^{-4}$	$2,6 \times 10^{-4}$

Szerzej o porównaniu emisyjności kotłów grzewczych można przeczytać na stronie <http://www.ogrzewanieladomu.pl/>.

Wstrzymanie dofinansowania dla kotłów gazowych nie zmniejszyło popularności ogrzewania gazem LPG. Według danych Urzędu Dozoru Technicznego średnie roczne tempo przyrostu liczby instalacji zbiornikowych 2022-25 sięgnęło 10%, a na koniec 2025 r. zarejestrowanych w Polsce było 172 tys. takich instalacji. Najwięcej w województwach o znaczącej proporcji ludności wiejskiej – mazowieckim (48,3 tys.), łódzkim (23,4 tys.) oraz wielkopolskim (14,2 tys.). Według danych GUS ok. 70% mieszkańców Polski mieszka na obszarach zgazyfikowanych. W przypadku miejscowości położonych poza zasięgiem sieci gazowniczej mieszkańcy stoją przed wyborem paliw stałych (węgla lub biomasy) z jednej strony, a niskoemisyjnych (pomp ciepła i gazu płynnego LPG) z drugiej.

Efektywna transformacja ogrzewnictwa, której podstawowym celem powinna być eliminacja problemu smogu i poprawa jakości powietrza, wymaga wykorzystania całego miksu technologii niskoemisyjnych. **Gaz płynny oraz wkrótce odnawialny biopropan mogą odegrać istotną rolę jako rozwiązanie uzupełniające, szczególnie tam, gdzie elektryfikacja pozostaje utrudniona ze względów technologicznych lub ekonomicznych – na terenach wiejskich i trudno dostępnych.**

Polska Organizacja Gazu Płynnego jest organizacją zrzeszającą pracodawców zajmujących się zakupem, rozlewem, dystrybucją gazu płynnego – w tym LPG i LNG - oraz produkcją i obrotem urządzeniami służącymi do jego zastosowań, w tym instalacjami autogazowymi. POGP założona została w 1996 r. i od tego momentu aktywnie uczestniczy w promocji gazu płynnego jako dostępnego, bezpiecznego, ekonomicznego oraz ekologicznego źródła energii.

<https://www.pogp.pl/>